

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Symma Practica Theologiae Mysticae

Gelen, Victor

Coloniae Agrippinae, 1652

Articulus Tertius. De imperfectis verbis mysticis, prout sunt praemambula
ad verbum perfectum.

urn:nbn:de:hbz:466:1-9766

in virtute ipsius:] siue [a conceptum suum, qui est interius verbum.] Et horum quidem [verborum quædam oriuntur ex alijs: sicut verbum b conclusionis ex principijs: quædam vero non: sicut in rebus quæ non habent connexionem ad inuicem: ut patet de lapide, & ligno: quædam statim offeruntur intelligenti. quædam etiam cum maiori, quædam cum minori cursu. Ideo verba nostra quædam plus, quædam minus habent de cognitione: & quædam citius, quædam tardius formantur: sicut scire quarundam conclusionum tardius & difficilius, qua rundam vero facilius, & citius acquiritur.]

Iam vero ad verbum mysticum quod attinet, licet omnes has conditiones mentis, & dictio[n]is internas admittat; non tamen creaturam, sed Deum perfectè concipit: longeque eminentius operatur, dum lumen superexcedentis luminis participat: & hoc ipsum paulatim explicitè deserendo, magis principio amoris se iungit. [verbum c ergò, quod nos insinuare intendimus, cum amore notitia est,] & quod, post institutionem, vel instructionem intellectus, prorumpit in affectum amoris diuini. vnde etiam Patris Æterni [Filius d est verbum non qualemunque, sed spirans amorem,] & e imago bonitatis illius. sicut ergò quoties de re creata aliiquid affirmatur, toties verbum mentis ab ani-

ma dicitur; ita etiam quoties de re in creata, seu de Deo, ciuiq[ue] natura, persona, vel attributis in ordine ad existandam, vel fouendam dilectionem Dei aliquid intellectu exprimitur, toties verbum mysticum profertur. siue hoc fiat seruente, siue comitante, phantasia, siue intellectu magis agente, siue magis paciente, siue mediante lumine infuso, siue resultante, siue expresso.

Itaque generaliter loquendo, verbum mysticum est id, quod anima intelligentendo, de Deo sibi interius quo modo exprimit, ut eum diligit: siue eius perfectionem affirmet; siue eius imperfectiones neget. Verum cū verba mystica etiam cuilibet vocaliter attente orante sint in usu, siue orans hoc sciat, siue nesciat; & apud incipientes, & proficientes mysticos, vt plurimum habent phantasiam seruientem, aut notabiliter concomitantem, accuratori examine hic consequenter opus est, quo verbi mystici imperfecta, perfecta, & perfectissima ratio, penitus inspicitur.

*De imperfectis verbis mysticis, pro ut sunt
præambula ad verbum perfectum.*

ARTICVLVS TERTIVS.

Item vero cum [intellectus nostre semper habeat apud se verbum informe, id est, indistinctam, & confusam cognitionem; non autem verbum semper formatum: ipsum autem ver-

Bbb 2 bum

a Et q. 4. in Concl. 1. p. q. 107. a. 1. c. b Opusc. 14. c S. August. lib. 9. de Trin. c. 10. d S. Thom. b. q. 43. a. 5. e Sap. 7. f S. Thom. opusc. 53.

bum sit triplex, scilicet verbum cordis, verbum memorie, & verbum imaginacionis. Verbum autem cordis duntaxat, sit ultimum & quod potest intellegi. Etus in se operari. ad ipsum enim, in quo quidditas rei percipitur; immo quia ipsemet est quidditatis similitudo, terminatur intelligere: plenamque habet ratione verbi, cum in ea quidditas rei intelligatur.] Constat clare, quod verbum imaginationis, & memorie sint praembula, & relativa ad verbum perfectum cordis; immo quam maxime praembulum est b[processus ille qui in cognitione verbie est, cum intellectus accipit a memoria, quod ab ea sibi offertur. quin immo adhuc etiam praembulum est intellectus, qui in lumine suo capit a memoria parata capienti a se.] Super omnia autem [dantur praembula c ad intellectum, potentiae scilicet sensus interni, & externi.] [quamdiu ergo intellectus ratiocinando discurrit, huc illucque iactatur; neandum formatio perfecta est, nisi quando ipsum rationem rei perfecte conceperit. & inde est quod in anima nostra est etiam cogitatio, per quam significatur ipse discursus inquisitionis; & verbum quod perfectum est: scilicet perfecta contemplatio veritatis, in qua intellectus intelligendo aliquid format. & sic verbum nostrum prius est in potentia quam in actu.] & imperfectum quam perfectum, & praembulo indigens.

Verba porrò inquisitionis, seu praembuli, tamdiu durant, quamdiu intellectus versatur circa suos actus, quasi reflectendo se super illos, & cogitando quid egerit, agat, agere debeat: bene, vel remissè succedat, & similia. sicut etiam quando intellectus vtitur adhucphantasmate, aut illum vel imaginatio, seu species aliqua infima ruditer concomitantur, in quibus sapienter diu, multumque hæretur, priusquam omnibus, siue per affirmationem, siue per negationem transiens, ac depuratis, super omnem affirmationem, & negationem perfectum aliquod verbum dicat. quæ quidem retardatio, & imperfectiorum verborum pronuntiatio, non tam defectui operantis, quam conditioni nostri intellectus adscribi debet. [intellectus enim humanus, non statim in prima apprehensione capit perfectam rei cognitionem, sicut Diuinus, & Angelicus; vnde necesse est eum intelligere, componendo, & dividendo, & ratiocinando.] licet ergo hec rationis intellectuialis imperfectio moram adferat; non tamen impedit, quo minus etiam rationis inquisitio, per verba praembuli suum finem, & proportionatam dilectionem, seu in Deo bene-affidentiam consequatur [intellectus f[enim & ratio differunt quantum ad modum cognoscendi: quia scilicet intellectus cognoscit simplici intuitu, ratio vero discurrendo de uno, ad aliud: sed tamen ratio per discursum peruenit ad cognoscendum illud, quod intellectus sine discursu cognoscit,] & consequenter r[morem excitat: licet nondum perfecte, simpli-

a Et opusc. 14. b Ibid. 14. c 1. p. q. 78. d opusc. 13. e 1. p. q. 76. f. g. f Opusc. 53. de intel. & intellig.

simpliciè intelligentia , ac subtiliter, substantijsque separatis conformi modo. nostræ itaque operationis conditio, moderatè procedit ; ita vt sicut vita ante se essentiam postulat , ita cognitio vitam, & amor cognitionem, & vno amorem.

Quamdiu ergò [homo a perfectè scire non valet, quid sit Deus, nec ignorare tamen quid ipse non sit : eaque omnia abstrahendo negat ; tam diu, nulli intellectus obiecto immoratur, sed exspectat semper quemadmodum materia formam; nam vt materia non quiescit donec omnes suscipiat formas; ita nec intellectus quiescit, nisi in illa veritate , quæ omnia in se concludit, continetque illius essentia sola eum abundè satiat, redditque contentum.] quin etiam [quamdiu b veritatem substantiæ alicuius propriè non inuenit, & ipsum fundum necdum attingit, ita vt pronuntiare queat, istud est hoc, & ita est, haud secus ; tam diu adhuc inquisitioni vacat , & exspectat adhuc, necdum se inclinat, nec quiescit, sed laborat continuè , & ipsam inuestigationem in quadam exspectatione deponit; atque hoc modo nonnunquam vno, vel amplius anno, vni naturali inuestigandæ veritati incumbit, scire volens quid ea sit : sed multò adhuc diutius laborat in abstrahendo, quod ipsa quam inquirit veritas non est, & interim sine obiecto , & sustentaculo persistit: nec ullum inde pronuntiat ver-

bum ; quippe cum necdum ad plenum hanc cognoscat veritatem: atque hoc modo nunquam in ista vita intellectus, supernaturalis veritatis, quæ Deus ipse est, fundum attingit; vndè semper manet in quadam exspectatione suspensus; semperque laborat, vt verius ignorantia quædam, quam scientia dici possit, quidquid hic percipit de Deo. nunquam enim ita manifestum se exhibet Deus , etiam amicis suis in hac vita, quin nil sit in comparatione illius, quod ipse est in seipso. Et licet veritas in ipso fundo sit, intellectui tamen manet abscondita, & operata: interim verò non detinetur intellectus, vt quiescat tanquam in aliquo obiecto ; necdum finem ponit operi suo, sed adhuc præstolatur, & laborat circa vnum, nunc quidem absconditum, sed tamen quandoque reuelandum, cognoscendumque. Vndè etiam verbum perfectum non exprimit : sed circumspiciendo cognoscit.] [non enim dicimur intelligere, sed cognoscere c potius aliquid intelligendo, antequam conceptio aliqua in mente nostra stabiliatur.] ideo etiam [spiritui d commotionis, & igni non in esse Dominus dicitur : esse verò in sibilo auræ tenuis non negatur. quia nimirum mens, cum in contemplationis sublimitate suspenditur, quidquid perfectè perspicere valet , Deus non est. cum verò subtile aliquid conspicit, hoc est quod de incomprehensibili substantia æternitatis audit. quasi enim

B b b 3

sibilum

^a Taut ferm. 2. in circums. ^b Ibid. ^c S. Thom. Opusc. de intellectu & intellig. ^d S. Greg. l. 3. Moral. c. 26.

Sibilum auræ tenuis percipimus, cum sporem incircumscriptę veritatis contemplatione subita, subtiliter degustamus. Tunc ergo verum est quod de Deo cognoscimus, cum plenè nos aliquid de illo cognoscere non posse sentimus.]

[Spiritu ergo a præparato, sine villa dilatione idem ipse Deus scilicet ingreditur, & sine villa mora gratiam largitur.] ad quam quidem præparationem. [& perfectam contemplationem exigitur: quod duplex eius biformitas amoueat; primò quidem illa, quæ est ex diuersitate externarum rerum; prout scilicet relinquunt exteriora: secundò autem, ea, quæ est per discursum rationis: & hoc contingit, secundum quod omnes operationes animæ, reducuntur ad simplicem contemplationem intelligibilis veritatis. Et tunc istis duabus præmissis, tertio ponitur vniformitas conformis Angelis: secundum quod, prætermisis omnibus, in sola Dei contemplatione persistit.] & tum [ex c bono realiter coniuncto] prouenit [delectatio quæ nihil aliud esse videtur, quam d' quietatio voluntatis in bono conuenienti; sicut desiderium (seu verbum præambuli) est inclinatio voluntatis in aliquod bonum consequendum.] & idēt̄ etiam verba præambuli imperfectè tantum delectant; prout scilicet bonum proportionatum absens, per desiderij inquisitionem quoddammodo præsens constituitur, vsque

ad verbum perfectum quod vitaliter bene-afficit ex bono, quod perfectè, & realiter coniungit, & gaudium facit.

[Si quis igitur dati e sibi modice, exiguique luminis fines transeat; & aduersos radios id quod eius aspectum superat, temerè intueri conetur, lumen quidem nihil præter id quod est accommodatum, efficiet: ipsum autem liberum arbitrium, quod perfectis rebus minus perfectè studet, datque operam, nec ad ea quæ ipsius non sunt perueniet: nec mediocritatem illam, quod immoderatè se offerat atque iacet, per se assequetur.] & ideo tamdiu modico lumine verbi, seu operationis præambuli, pia anima se contentare debet quovisque vitaliter excitata, voluntas dilecto frui valeat. [intellectus enim non mouetur per hoc quod recipit formas, sed magis quiescens perficitur, & intelligit,] ac per hoc ex maiori amore, maior cognitio procedit, ad fruitionis continuationem. hisce datis, ergo de imperfectis verbis consequenter dicendum est,

Quid, & quotuplex sit verbum mysticum perfectum.

ARTICVLVS QVARTVS.

Iacet secundum quod Essentia diuinæ est obiectum intellectus quod quid est, non possit proferri à nobis in hac vita, verbum de Deo perfectum;

cum

^a Taul. serm. 1. infr. ort. Epiphani. ^b S. Tho. 2. 2. q. 180. a. 6. ad 2. ^c Li. 1. Cont. Gent. c. 10. ^d Li. 2. Cont. Gent. c. 26. ^e S. Dion. de Ecclesi. Hier. c. 2. ^f S. Thom. 1. 2. Cont. Gent. c. 50.